

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznika.
 Cenasnik: do 9 petih vrst 4 1 D, od 10—15 petih vrst 4 1 D 50 p, večji inserti petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, prekliti petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.
 Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, prtljično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolnje sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Receptivov se ne vrača.
Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
 Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
 V Jugoslaviji:
 celoletno naprej plačan . . . D 120—
 polletno . . . . . 60—
 3 mesečno . . . . . 30—
 1 . . . . . 10—
 V inozemstvu:
 celoletno . . . . . D 216—
 polletno . . . . . 108—
 3 mesečno . . . . . 54—
 1 . . . . . 18—
 Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Iz mrkle prošlosti.

Bilo je v tistih časih, ko si pošten Slovenec ni upal glasno govoriti, ker so na vseh vogalih prežali nanj vohuni in ovaduhi, da ga izroče rabljevemu konopcu, v časih, ko so gonili preko ljubljanskih ulic tisoče, da jih na Gradu naučé avstrijskega patriotizma.
 Tiste dni se je po Ljubljani bliskoma razširila vest, da so kot veleizdajalca aretirali vladnega svetnika Viktorja Parma. Ljudje so nevarno zmajevali z glavo, ker se jim je zdelo nemogoče, da bi si krvniki iskali svojih žrtev celo v vrstah višjih vladnih uradnikov. Poznali so Parma za moža, ki je vestno opravljal svoje dolžnosti, sicer pa živel zgolj in izključno glasbi, ne da bi se kdaj bavil s politikom. In ko se je vest o aretaciji vladnega svetnika potrdila, si je marsikdo segel za tilnik, hoteč se prepričati, ako sedi na vratu glava še cela in zdrava. A nihče ni vedel, česa je bil Parma osumljen in kdo ga je ovadil. Domnevalo se je to in ono, imenovala so se bolj in manj določno razna imena. nihče pa ni bil — razen par interesirancev — pozitivno poučen o dejanskem stanju afere same.

litijjski okrajni glavar navadno prihaja zvečer tla.
 Ta okrajni glavar je Slovan in se je nedavno izrazil: »Ubogih Slovanov, ako Nemci zmagajo!« Ta opazka zadeva nas toliko bolj čudno, ker prihaja iz ust c. in kr. političnega šefa. Še toliko bolj čudno in za duha in mnenje, katero vlada v Litiji, naravnost značilno je delstvo, da postrežejo nemško govorečega oficirja pomanjkljivo, največkrat pa sploh ne. Mi oficirji smo med seboj ponovno govorili o tem čudnem, avstrijskem orožju naravnost sovražnem postopanju te litijjske družbe, in smo prišli končno do sklepa, ker nismo dobili nikakih navodil, kako naj bi nastopili proti takim elementom, da se gostilne izognemo. Omenjam še, da so se železniški uradniki, kakor sem imel ponovno priliko slišati, od postaje do postaje med seboj telefonsko v slovenskem jeziku razgovarjali.

Čutim se primoranega, da to sporočim c. in kr. vojaškemu poveljstvu.

Zupan:
Ornig m. p.

II.

C. in kr. vojaško poveljstvo v Gradcu, 19. septembra 1914. Štev. 12.919 M. I.

C. kr. domobransko ministrstvo Dunaj.

... Črnovojniški poročnik dr. Wazulik poroča, da je dal Viktor Parma, odkar se je pričela mobilizacija, svojemu »neverjetnemu srbofilizmu« opetovano izraz v razgovoru; delal je zaničljive opazke o Nemčiji, špečijelno o Prusih, katerih prešernost in aroganco je podčrtaval; nadalje je Parma naglašal, da Slovenci ne bodo ob zmagi Avstrije ničesar pridobili, marveč da bodo postali samo žrtev vojne, da je policijska ura ob 10. zvečer docela odveč in končno, da je Viktor Parma tudi komponist balkanske koračnice.

Ti podatki v zvezi z izjavami in okolnostmi, ki jih je ovadil mestni župan ptujski, so napotili namestnika vojaškega državnega pravdnika, da je pri pristojnem poveljniku stavil predlog, da se uvede proti Viktorju Parmu sodna preiskava radi zločina po § 65 a kaz. zak. in sicer iz tehle razlogov:

Litija in njeno prebivalstvo je slovensko. Tu so kakor je znano, »vroča tla«. V Litiji ne vidijo radi — kakor je tudi v drugih slovenskih krajih notorično v navadi — drugomislečnih ljudi, zlasti ljudi onega naroda, proti kateremu se je v zadnjih desetletjih in leth obračala ostrina slovanskih stremljenj.

Ako so c. in kr. oficirji, ki se poslužujejo nemščine kot svojega materne jezika, prisiljeni opravljati v takšnih krajih svojo težko službo, bi človek pač moral pričakovati, da bi nihče ne delal tem oficirjem težav v njihovi že sami na sebi težki službi še s smotrenim žaljenjem njihovih narodnih čustev.

Viktor Parma pa se na to ni oziral, kakor je razvidno iz vsebine ovadb. Kot šef politične oblasti, od katerega bi se sploh ne moglo ničesar drugega pričakovati, kot da kaže v vsakem oziru pomirjujočo objektivnost, je s svojimi izjavami odkrito dal izraza svojemu čustvovanju, da simpatizira z onimi Slovani, ki so somišljeniki velikosrbske propagande (serbofilizmus); odkrito je pokazal, da ga je strah zmage avstrijskega in nemškega orožja, kar bi moralo biti pri srcu vsakemu dobromislečemu Avstrijcu, ker se je za slučaj avstrijske zmage bal za Slovane. S tem je torej odkrito dal izraza, da bi mu bilo ljubše, ako bi Avstriji ne zmagali, ker bi v tem slučaju Slovani ne postali »žrtve«.

Takšno postopanje, ki ga je javno pred več ljudmi (častniki) kazal v slovenski družbi v tako kritičnem času, pa pomenja identificiranje z idejami onih Slovanov, ki delujejo na to, da vzbude zaničevanje in mržnjo proti državi, proti vladni obliki in proti državni upravi. S te-

ga stališča je smatral vojaški državni pravdnik, da je upravičen sum po § 65 a kaz. zakona in je predlagal, da se odredi za Viktorja Parma preiskovalni zapor...

III.

C. kr. ministrstvo za domobranstvo.

Pres. št. 7390 V.

Parma Viktor, c. kr. deželnovladni svetnik.

Poizvedovanje.

Na c. kr. vojaškega poveljnika kot pristojnega poveljnika (dbr. skupina)

v Gradcu.

Dunaj, 24. sept. 1914.

Kakor se je posnelo iz nekega poslovnega spisa c. in kr. notranjega ministrstva, je bilo uvedeno na odredbo c. kr. vojaškega poveljnika kot pristojnega pov. od 18. septembra 1914. A. 757/14. proti c. kr. deželnovladnemu svetniku in voditelju c. in kr. okrajnega glavarstva v Litiji Viktorju Parmu radi osumljenja zločina po § 65 a drž. zak., storjenega z izjavo »Ubogih Slovanov, ako zmagajo Nemci«, sodnijsko poizvedovanje z zaporom.

Ne da bi razpravljali vprašanje, ali gre tu sploh za dejansko stanje kaznjivega dejanja, ne utemeljuje gorenja izjava, katera se mora ob sedanjih razmerah iz ust voditelja okrajnega glavarstva označiti brezdvomno za skrajno neprevidno in breztaktno, po tukajšnjem presojanju nikakor dejanskega stanja zločina po § 65 a drž. zak.

Ob vseh razmerah pa se dozdeva odredba za preiskovalni zapor v predležem slučaju za zelo pomisleka vredna, ker bi vsled nje morala državna avtoriteta zelo trpeti in ker najbrže tudi ni moglo biti vzrokov, ki bi silili na tako postopanje proti uradniku, ki načeljuje politični okrajni oblasti.

Naj se torej vzame v pretes takojšnja izpustitev obdolženca iz za-

pora in naj se dela z vso silo na to, da se ta kazenska zadeva kar najhitreje reši.

Zlasti naj se sporoči tudi, ali se je izvršila aretacija sporazumno s c. kr. deželnim predsedstvom na Kranjskem, ali je bil obtoženec povučen, da ima pravico pritožbe v smislu § 177 M. St. P. O. in ali se je tega pravnega sredstva poslužil.

Ta odlok je izšel na temelju § 7. D. B. D. 5. meni pripadajoče pravice za nadziranje uradnih poslov pristojnih poveljnikov in pravdnikov.

V ostalem se sklicujem na tukajšnji odlok Präs. Nr. 7168 z dne 20. septembra 1914.

Georgi m. p.,
general Infanterie.

To so dokumenti iz najmračnejše dobe, ko je bil že zločin, ako se je kdo javno priznaval za Slovence in Slovana, iz dobe, ko so avstrijski in nemški patrioti šelo verovali in zmagali? Ali resno razmišljajo o tem tisti številni elementi pri nas v Sloveniji, ki so polni mržnje do naše narodne države in ki si tako srčno žele nazaj one »lepe in blažene« čase v pokorni Avstriji? Priporočamo jim, naj prouče znano Taudtovo brošuro.

STROGE ODREDBE FRANCIJE PROTI NEMČIJ

— Pariz, 3. avgusta. (Izvirno.) Listi objavljajo odgovor Francije na zadnje nemško moto glede moratorija in odgoditve oz. zmanjšanja reparacijskih plačil. Odgovor ministrskega predsednika, kakor smo že včeraj javili, je zelo energičen. Polncar je hteva, da Nemčija do 15. avgusta plača dva milijona funtov šterlingov. V slučaju, da Nemčija temu ne ugodí, namerava Francija izvesti proti Nemčiji represalije gospodarskega značaja.

† Fridolin Kaučič:

Blaž Schemua (Zemlja).

Dne 23. novembra l. 1920 je preminul od kapi zadet v svojem rojstnem mestu Celovcu general infanterije Blaž Schemua. Vest o nagli smrti tega vrla ga moža, čegar oče je bil rojen slovenskim kmetijskim staršem, me je silno pretresla. Živo se spominjam večera, ko sem stal prvič pred šefom avstrijskega generalnega štaba generalom Schemuo. Bil je prvi tip zalega korenjaškega Gorenjca. Ljubezljivo, neprijetno prijazen in dobrončen je bil ta mož po očetu naše krvi, a nemške vzgoje, ki se pa vzlic tej vzgoji ni sramoval svojega slovensko-kmetijskega pokolenja, nasprotno, ponosen je bil na slovenski rojstni dom svojih prednikov v krasni Gorenjski na dom, ki se je nazival vulgarno prav po domače »Pri Figovcu«.

Kot mnogoleten sotrudnik vojaškega lista »Vedettec«, ki je bil Slovanom vedno pravičen in je drage volje objavljati moje prispevke v proslavo znamenitih vojakov jugoslovanske krvi, sem objavil v 1894. številki iz leta 1912 članek o rojstnem domu, dedu, očetu in slovenskem pokolenju takratnega šefa avstrijskega generalnega štaba, generala Blaža Schemua. Črtico sem krstil z ozirom na prekrasno lego doma rodine Zemlja v bližini blejskega jezera, tega bisera kranjske dežele: »Po jezeru bliz Triglavac«.

Ze ta predzrni napis je vzmernil takratne vojaške kroge in šovinistične nemško nacionalno svojat, kaj šele vsebina mojega članka! Glasno je začumelo po tevtovskih šumah.

Opomniti moram, da je Schemua postal šef generalnega štaba po demisiji generala Conrada Hötendorfa, ki je zahrbtnost avstrijskih zaveznikov Italijanov dobro pogodil in v zmislu

nadvojvode Ferdinanda vstrajno deloval na vojno z Italijo. S tem početjem je prišel v nasprotje s tedanjim ministrom vnanjih zadev Aehrenthalom. Cesar Fran Josip, ki se je bal izbruha vojne, je sprejel Conradovo ostavko in je poklical na mesto Conradovo generala Schemua.

Moj nedolžni članek: »Po jezeru bliz Triglavac« je povzročil v ničemer-nih, nadutih in ošabnih krogih generalnega štaba, zlasti pa v vsenemških krogih, veliko razburjenje. Glavno trobilno »Grazer Tagblatt« je prinesel moj članek na prvi strani, se obregnil že ob napisu, ga po svoje komentiral ter vojaško upravo hujšal proti slovenskemu generalu »mit den kleinen slavisch-litigen Augenlein«, dasi mu je bilo dobro znano nemško avstrijsko mišljenje in nemška vzgoja generala Schemua. Tudi na gospode častnike generalnega štaba je vplival moj članek, kakor curek ledene vode...

»Kaj pa še! Potomec slovenskega kmeta naj bi načeloval nam, zakupnikom vse vojaške modrosti in učenosti; kaka sramota za nas! In glej, res sta me šla tožit dva polkovnika generalnega štaba domobranskemu ministru generalu Georgiju, kateremu sem bil kot poveljnik domobranske orožarne neposredno podrejen. Minister Georgi, sicer koncilijanten mož, mi je bil dotlej vrlo naklonjen, to pa le zaradi moje — po ministrovem lastnem izrazu — vzorne preosnove domobranske brožarne ter zaradi mnogovrstnih iznajdb na vojaško tehničnem polju in mnogih novotarij, ki so se na veselje ministra izvrstno obnesle ter so pristoile domobranski upravi v teku onega leta blizu 2 milijona kron in so se zato tudi uvedle v takratnem c. in kr. arsenalu armade, tako da je skromna domobranska orožarna v marsičem nadkriljevala arsenal.

Georgi me je pozval na raport in mi očital, kakšno nevihto je zbudilo objavljeno dejstvo, da je šef generalnega štaba potomec slovenskega kmeta. Prepovedal mi je vsako pisateljvanje v slovenskem smislu, češ da je tako početje največja pregreha, ki jo more zakriviti avstrijski častnik...

Nič se nisem opravičeval, po vojaško sem se poklonil, zasakal in odšel. To je ministra še bolj razjarilo, in na ta način sem si nakopal nenaklonjenost mogočnega ministra.

Kako je pa moj članek sprejel neposredno zadeti general Schemua? Bil je pač mož drugačne kovi kot Georgi. Prišel sem bil z raporta iz ministrstva v svojo pisarno. Komaj sem sedel za mizo, ko me pokliče urednik »Vedettec« k telefonu.

»Halo, halo! Kdo tam?«
 »Major Kaučič!«
 »Servus! Opazujam te, da je danes šef generalnega štaba zahteval tvoj naslov.«

»Hvala ti!«
 »To bo pa lepa, si mislim; komaj si preстал ministrov ukor, prideš sedaj še pred sodni stol prvega in najvplivnejšega vojaka armade. Uniči te!«

Kako izmenaden pa sem bil, ko mi prihodnjega dne izroči moj adjutant, stotnik Pospišil, pismo, ki se je glasilo od besede do besede:

»Lieber Kaučič!

Dein letzter Artikel in der »Vedettec« der in so sympathischer Weise meines guten Vaters gedankt und auch der vielen vortrefflichen Eigenschaften des Oberkrainers gerecht wird, hat mich sehr gerührt, und fühle ich das Bedürfnis Dir herzlichsten Dank zu sagen.

Mein Papa hing mit Liebe an seiner Heimat und war dort breit bekannt. Als er 1866 freiwillig die Organisation des Alpenjäger-Corps über-

nahm, strömten von weit und breit seine ehemaligen Untergebenen herbei, um sich einreihen zu lassen.

Es wird mich freuen, Dich einmal auf einen Plausch bei mir zu sehen. Diesen Freitag N. M. zwischen 4 u. 5 trifft Du mich zu Hause.

Mit bestem Gruss

Dein Freund

Blaž Schemua, F. M. L.

15. Jänner 1912.

Dne 19. januarja ob določeni uri se napotim v stanovanje generala Schemue. Ko vstopim, je sedel z odpeto bluzo pri veliki, s knjigami obloženi pisalni mizi. Vstal je, si zakopal bluzo in mi segel v roko.

»Oprostite, ekselencen, da sem Vas s svojim člankom povzročil toliko nepriklj! Vem, da bi Vas moral prositi za dovoljenje natiska.«
 »Nobene besede več o tem! Kaj misliš, da spadam med one značaje, ki se sramujejo svojega nizkega pokolenja? Naobratno, ponosen sem na to, in vse, kar sem postal — kot sin slovenskega kmeta, ki je bil kot prostak potrjen k vojakom in ki je po mnogoletnem trudu zaradi svojih zaslug dosegel dostojanstvo majorja — sem postal z lastno močjo in vztrajnostjo. Nobena duša me ni protežirala.« In jel mi je praviti o svoji karjeri.

Kako pisano so ga gledali tovariši, ko je bil poslan na dvor perzijskega šaha, kjer je preosnoval perzijsko armado! Kolikokrat so ga prezrli in potisnili ob tla; toda železna volja, potrpežljivost in naravni talent so mu bili pomočniki, da je došel do vrhunca vojaške kariere.

Pravil mi je z navdušenjem in ginenostjo v obeh o domu svojih prednikov, o krasoti blejske oklice, o veličastnosti očaka Triglava in gorenjskih planin, da je že mnogokrat posetil svoje

sorodnike v Gorjah in jim tudi grotob pomagal. S stene pri postelji je smotil okvir s fotografijo »Figovčevega doma«. Pred hišo so stali njegovi sorodniki in majhno dekletce je objemalo malo žreba. Kazal mi je poodine sorodnike, nazivajoč jih po krstnem imenu; posebno mu je ugajala lepa Špelica.

Povedal mi je, da je v sorodu z rajnim baronom Zvegljem, tudi kmetičkim sinom iz blejske okolice, čegar dom se nazivlje »pri Balohuc«.

Razpravljala sva potem o aktualnih stvareh, in pri tej priliki sem bremenil neko spomenico o najpotrebnejši obmejni organizaciji proti Italiji; spomenico sem leta 1909 sestavil jaz in počiva v predalih registrature domobranskega ministrstva.

Pripomnim naj, da je dotični predlog izročil domobranskemu ministru tedanjim podpredsednik državnoga zbora, moj prijatelj Josip Pogačnik. Volil sem to pot, ker, ako bi bil predložil predlog službenim potom, bi ga bil že ministerjalni referent v svoji domišljavi modrosti zavrnil, in nikdar bi ne bil predložen ministru. Seveda, kdo bo upošteval predlog preproste domobranskega stotnika? Kaka priliznost! Generala Schemua je pa stvar zanimala, in naročil mi je, da so mu naj dotična vloga predložiti.

Minister Georgi je beanel, češ, kaj mi je bilo treba pripovedovati Schemui o tisti svoji spomenici, ki je v registraturi skoraj že 4 leta počivala v prahu! Da, to je bil ogenj v strehi domobranskega ministrstva!

A glej, šef generalnega štaba je moj predlog odobril in večino točk domobranskemu ministru priporočil v uvaževanje.

Predlog so seveda ni izvršil, ker je Schemua kmalu potem odstopil ter postal poveljnik Boke kotorske in pozneje dunajskega armadnega kora. Ob izbruhu vojne z Italijo se je, pa pokazala pomanjkljiva organizacija

Politične vesti.

— Načelstvo demokratske stranke je razpravljalo o predloženem vprašanju uradniške pragmatike in draginskih doklad državnih uslužbencev. Sporodilo je Demokratskemu klubu v Beogradu, ministru dr. Zerjavu in poslancema dr. Kukovcu in Reiserju zahtevo, da se službena pragmatika nemudoma reši po skrajšanem postopku. Načelstvo je naročilo tudi poslancem, da se zavzamejo za vso odločnostjo za to, da se draginjske doklade državnim uslužbencem zvišajo sorazmerno za draginjo. Načelstvo je dalje opozorilo Demokratski klub potom predsednika g. Ljube Davidoviča, brozjavno in enako ministra g. dr. Zerjave, da je tovrstni promet na progri Zagreb—Beograd že od 28. junija t. l. ustavljen. Upostavitve blagovnega prometa je nujno potrebna in se tudi glede tega naproša minister dr. Zerjav in Demokratski klub za nujno odpomno. — Tajništvo Demokratske stranke.

— Nitti o Slovanstvu. Da imamo Slovani v Italijanih svoje strupene sovražnike, so Italijani že neštokrat pokazali z besedo in dejanjem. Italijansko sovražstvo do slovenskih narodov je zadnje dni vnovič dokumentiral znani slovanofob Nitti v »Berliner Tageblatt«. V dotičnem članku se kaže Nitti kot velik germanofil, a nasprotnik tako imenovanih »novih« malih narodov. V členu Nitti razlaga, kako je bila pred vojno Nemčija ogrožena ne od Anglije ali Francije, marveč od Rusije in splošno od panslavizma, čigar predstaviteljica je bila Rusija. Svetovna borba je bila samo borba med Slovani in Germani. Ako bi bila zmagala Rusija, to je predstavljalo Slovanstvu, bi značilo to neizmerno nesrečo za prosveto in vse človeštvo. Južnim slovenskim narodom, sovražnikom Italije, bi vzrastel greben — humanitasti bi bila ogrožena od najhujšega barbarstva. Usoda vojne se je na srečo izpremenila, ko ste vmes posegli Anglija in Amerika. — Laški diplomate se hodijo na eni strani sladkat slovenskim vladam v Beogradu, Pragi in Varšavi, po svojih inozemskih listih nas pa na vse pretege blatijo. To velja, da si Slovani zapomnimo!

— Grška nota Franciji, Angliji in Italiji. Iz Aten poročajo, da je predal Balihazzi francoskemu, angleškemu in italijanskemu poslaniku noto grške vlade glede ureditve Male Azije in grško-turškega spora. Grška vlada izjavlja, da smatra okupacijo Carigrada za edino sredstvo v svrhu hitrejšega miru, da pa ne namerava zaseeti Carigrada proti volji zaveznikov. Končno prosi grška vlada antanto, naj stori vse potrebno, da se antantne čete ne bodo upirale akciji grške vojske. Kolikor je do zdaj znano, so vse tri države odklonile grške zahteve.

— Nemiri in Španskem. Agencija Havas poroča iz Barcelone, da se širi vedno bolj gibanje za avtonomijo Katalonije. Agenti so na dnevnem redu. Število mrtvih in ranjenih se množi. Časopisje zahteva energične odredbe proti revolucionarnim avtonomistom.

— Ruska sovjetska vojska. Skandinavski listi poročajo, da je imela ruska sovjetska vojska 1. maja 1.500.000 bajonetov, 2000 srednjih topov, 600 težkih topov in 10.000 strelnih pušk. Večina vojaštva je proti vsaki vojni. Število ubežnikov, zlasti pri obmejnih oddelkih, znaša 40%. Poleg rednih čet ima sovjetska vojska neke vrste orožnika, ki jih je okoli 250.000 in ki so menda edino zanesljivi vojak.

— Priseljevanje v Mehiko. Mehikanska vlada namerava v kratkem reformirati priseljeniški zakon v svrhu večjega priseljevanja poljedelcev.

mejne obrambe, ki bi imela delovati že prve dni po začetku vojne. Tako sem imel svoje zadoščenje, Avstrija pa svojo škodo!

Kot poveljnik dunajskega kora je Schemua stanoval v krasnih prostorih kornega poveljstva. Na razpolago so mu bile velikanske, razkošno opremljene dvorane, toda Schemua je prebival preprosto v dveh najskromnejših sobah. Pred izbruhom svetovne vojne sem ga posetil še dvakrat. Vedno je bil ljubezniv in zgovoren.

Nekoč mi je pripovedoval, kako včas se mu bili prebivalci Boke kotorske in kako so njega Bokezi čislali zve zaradi mojega krestnega imena Blaž, ki je patron Boke kotorske, je omenil smehljaje.

Med vojno je Schemua načeloval dunajskemu kora in se je — tako mi je razodel visok general — sprl s svojim armadnim poveljnikom zato, ker je bil Schemua mehkega sroa in ni gnil svojih vojakov po nepotrebnem v smrt, kakor so to delali drugi sloglasi avstrijski general a la krvniki Brudermann, Frank, Potiorek itd. Odslovili so ga z bojnega polja in vpokojili. Nastanil se je v dunajski Florijanški ulici.

Nekaj mesecev pred razsulo Avstrije sem ga s svojo soprogo posetil zadnjič. Bil pa ni nič potr, nasprotno, prav židane volje je bil. Schemua je bil skozi in skozi demokratskega mišljenja, zato se tudi ni dal povzdigniti v plemeniti stan; dasi so mu plemstvu ponudili je to odločno odklonil. Njegov stariji brat, Ivan, ki je tudi dosegel dostojanstvo generala infanterije, je bil že bolj častihlepen in čisto nemškega mišljenja. Prosil je za povzdig v plemeniti stan in postal Johann von Schemua; ali še živi, mi ni znano.

Naj bi ta skromna črtica v slovenskih ohranila spomin na moža redkih lastnosti in plemenitega mišljenja, ki je bil vzgojen v čisto nemškem miljeju, a je ostal vendar v sroa naša.

Narodna skupščina.

— Beograd, 4. avgusta. (Izv.) Včerajšnja narodna skupščina je bila otvorjena šele ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu so bile interpelacije.

Minister zunanjih zadev dr. Ninčić je zasebno odgovoril na interpelacijo posl. dr. Šimraka (Jug. klub), zakaj beogradske italijanske konzul ne dovoljuje beguncem pristojnim v Zadar, njih povratka. Interpelacija ni bila oficijelno rešena. Ninčić je privatno izjavil, da se to vprašanje uredi takol, kakor hitro se podpišejo konvencije glede mesta Zadra. Izjavil pa je dalje, da Italija najbrže neče dovoliti vrnitve beguncem zaradi tega, ker se boji, da bi pri izpraznitvi tretje dalmatinske cone ne povzročili neredom.

Vojni minister general Vasič je odgovarjal na neko interpelacijo posl. Ivana Deržiša v zadevi postopanja vojaških oblasti s kmeti v belovarski županiji. Vojni minister je zadevo pojasnil na ta način, da je prišlo vojaštvo v dotično vas, ker so kmetje ubili nekega vojaka. Proti poveljniku čete in vojakom se sedaj vodi kazenska preiskava.

Tekom nadaljne seje je zahteval posl. Barlič (Jug. klub) pojasnila glede incidenta z novinarji povodom večerje parlamentarcev v hotelu »Petrograd«.

Predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar je glede tega incidenta podal izjavo, v kateri veli:

Imam čast izjaviti, da nisem hotel niti kot predsednik, niti kot član skupščine podočienjati novinarjev, najmanj na onih, ki so ves čas kot poročevalci delovali pri parlamentarnem delu. Kot predsednik skupščine sem povabil parlamentarce in novinarje na skupno večerjo. Zaradi zaposlenosti v parlamentu nisem mogel sam osebno voditi celokupnega aranžmana in sem to nalogo poveril skupščinskim uradnikom.

Obžalujem, da je prišlo do nesporazuma z novinarji ter obenem začelam, da so nekateri poslanci zasedli novinarjem namenjene sežede.

Zbornica je nato prešla na dnevni red k razpravi o spremembi zakona glede samoupravnih in sreskih oblasti, posebno glede člena 2. ki je določal volitve za 28. junij. Tekom debate se je ugotovilo, da zbornica nima kvoruma, na kar je predsednik moral sejo zaključiti.

— **Julijska krajina.**

— Italijanska bodočnost Postojne. Italijanski listi se neredno pečalo s Postojno in jej napovedujejo posebno bodočnost ob meli Italije. Hotel »Krona« je prišel v last Italijana Itala Madria in tam se sedaj zbirajo Italijani. Napravili so si tudi nekako poletno gledališče. Nastopalo, kakor pač znajo, iz Trsta dobijo kako moč, zadnjič pa je zabaval udeležence v hotelu tudi nek Nemec. Polemih izletnikov v Postoini ni mnogo, ker pač ni prostora. Toda kadar se izvrše razne zgradbe, h katerim bo prispevala bale tudi vlada, bo imela Postojna obilo stanovanj na razpolago in takrat hočejo Italijani napeljati tja tujski promet, ker ima Postojna lepo podnebje, za časa snega in ledu pa se bo mogel uspešno razviti zimski sport, kakor si ga predstavlja Italijanska športna društva. Italijansko stremenje gre za tem, da izrine iz Postojne slovenski živeli ter napravi iz nje Postumio. Slovence čaka težka borba.

— **Ljudsko šolstvo v Gorici.** V šolskem letu 1921/22. je bilo šoloobveznih otrok 3551, izmed teh je bilo vpisanih v javne občinske šole 2431 in 1120 v privatne in državne ljudske šole. Razredov v občinskih šolah je bilo 60, v privatnih in državnih 22. Goriska občina je imela šolskih stroškov 966.000 litr. Slovenski razredi so bili: na deški šoli »Riccardo Pitteri« en razred, na dekliški »Caterina Percoto« trije razredi, na deški »Vitaliano Fumagalli« trile razredi, na dekliški šoli »Elišta Frinca« en razred. Ljudska šola s slovenskim učnim jezikom je bila v Rožni dolini (»Fran Škodnik« s tremi razredi, druga šola v Starigori z enim razredom. Za ljudskošolski pouk Slovenecem odpira goriska občina v mestu paralele k prvemu in drugemu razredu na obstoječih italijanskih šolah, samo za Rožno dolino in Staro goro preskrbuje za vse razrede slovenski pouk. Italijansko poučevalo med slovenskimi otroki italijanski učitelji, ki poznajo slovensko malo ali nič. Italijansko poročilo o goriskih šolah pravi, da se učitelji trudijo z vso silo, da pripravijo dečke in deklice slovenskih paralel do tega, da lahko vstopijo v tretji, t. j. italijanski razred, ter skočajo italijansko ljudsko šolo.

— **Bužet ima Italijanskega Španca.** V Bužetu so imeli skoro 36 let hrvaškega Španca. Sedaj pa so Italijani volili red tako priklonili, da so dobili v hrvaški občini bužetski večino Italijani. Ker ni med njimi nikakega za Španca posebno sposobnega moža, je bil izvoljen za Španca dosedanji izredni občinski komisar Elio Rigo, ki ga je vojna usoda zanesla v Istro. Po italijanskih listih vlada neizmerno veselje radi nastitva, izvršenege pri volitvah nad bužetskim Hrvat. Kulturna Italija!

— **Istrski deželni odbor je sprejel na predlog odvornika Ponisa resolucijo, ki zahteva, da ima biti razpravni jezik na istrskih in tržaških sodnih izključno italijanski in se imalo izdelati vsi sodni spisi samo v italijanskem jeziku.** Zaeno se je ta deželni odbor zavzel za Italijane, ki so otišli v Jugoslavijo, da mora Italijanska vlada naleneročne braniti njihove pravice. Torej Italijanom v Jugoslaviji vse mogoče pravice; Jugoslovenom v Italiji pa nobenih! To ni pot za sporazum med Jugoslavijo in Italijo.

Gospodarstvo.

Pokrajnska obrtna razstava v Mariboru. (Od 4. do 17. septembra.)

Prijavil rok poteče dne 16. avgusta, na kar opozarjamo vse, ki se mislijo prijaviti. Po tem roku se prijave ne sprejema več. Lepaki so se danes razposlali. Prosimo vse tvrdke, katerim se je lepak doposlal, da ga razobesijo na vidnem mestu. Pooblašcene tvrdke za izvršitev razstavah del so: spedičila »Orient«; slikarstvo: Horvat in Ambrosio; mizarstvo: Joža Volčič, Slovenska ulica 36; dekoracije: Blaž Jagodič, Aleksandrova cesta 45; oglasi: Oglasi zavod J. Sušnik, Slovenska ulica 16. Druge niso upravičene izvrševati za razstavo teh del, ker so imenovane tvrdke pogodbeno vezane. Na važenjska dela se polaga posebna važnost. Zato prosimo ponovno vse molstre, naj vzpodbujajo k temu svoje valence. Razstava važenjskih del je brozplačna. Prijave pošiljate najkasneje do 15. avgusta.

O trošarinah na sladkor nam sporoča uradniška gospodinja te-le svoje misli: V »Naroduc od 28. t. m. sem čitala, da je finančni odbor že sklenil povzročiti trošarino kavi sladkorju, benicinu, plvu in premoagu. S tem naj se pridobi državi 230 milijonov dinarjev dohodkov več. Umevno je, da mora država iskati raznih virov, da krije svoje ogromne izdatke. Umevno je tudi, da viša od časa do časa trošarino na razne predmete in živila. Ne sme se pa vsiati trošarine neobhodno potrebnim živilom, kakor so na primer sladkor in premoag, katerih ne morejo pogrešati niti najrevnejši sloji. Naj se zviša trošarina na luksuzne predmete, na vino, pivo, žganje, če hočete tudi na kakao in kavo, nikakor pa naj se ne obdasti sladkor še bolj. Saj ga morajo skromnejši sloji — prvni vrsti so to državni uradniki — tehtati že sedat kot zlato. Naj se dela tudi pri nas razlika med neobhodno potrebnimi živilni in pa takimi, katera vsaj najrevnejši sloji lahko pogrešajo. Tako se dela — kakor je meni znano — povsod. Sladkor pa je v vsaki rodbini neobhodno potreben, zlasti za otroke. Če je že sedaj po 82 K in če se nam obeta, da se v kratkem še podraži, bodo morali hediti uradniki v urad in naši otroci v šolo ob kruhu in — vodi. Dokler ostane življenje tako težko, dokler nas bodo trle take skrbi za najnujnejšo rodbinsko prehrano, ne bo in ne bo zadovoljstva. Saj se sliši itak vsak dan, kako težko moramo baš mi živeti, ko imamo doma vsega v obilju. Pomanjkanje in nezadovoljnost dela slabo kri, slabo razpoloženje in razvznoja godrnjanje. Ker je itak izključeno, da bi se moglo uradniško rodbine s sedanjimi plačami državnih uslužbencev oblačiti in obupati, ne dvigajte cen vsaj živilom, da se moremo s sedanjimi plačami vsaj skromno prehraniti! Mesa in mesnih izdelkov si itak ne more privoščiti uradniška rodbina. Meso in vse take stvari romajo že davno v »kulturne« zvešene države za visoko stoeče lire. Zvišajte carino na izvoz, ne jemljite pa najrevnejšim slojem najpotrebnejše hrane s povišanjem carine in trošarinah. Ozirajte se pri iskanju virov dohodkov za državo tudi na one, ki državi služijo in nosijo najtežje breme! Naj se že enkrat zajeci poljubno višanje cen! In vi, državnik-financičniki, predočite si in uvažujte, če morete, vso mladane obupno budo uradniškega stanu, ko izdajate svoje narebde — o trošarinah, ki na koncu koncev vedno le zadenejo komentante, in med njimi zlasti uradništvo vseh vrst, katerim na te načine jemlje levica vse tisto, kar jim je in bo dala deenica.

— **Tržne cene v Mariboru.** Od tržnega nadzorstva izdan cenik z dne 1. avgusta izkazuje v splošnem iste cene kakor pred 14 dnevi. Podražjenje se je pojavilo pri sveži slanini (od 32.50 na 34 Din), pri konjskem mesu (od 7 do 8 na 8 do 9 Din), pri gornjem usnju (od 90 na 100 do 140 Din), pri podplatu (od 70 na 80 do 85 Din), pri sladkorju (od 16.50 na 19 Din kristal, od 19 na 22.50 Din v kockah), pri namiznem olju (od 25 na 28 Din), pri bučnem olju (od 35 na 37 Din), pri moki št. 0 (od 6.25 na 6.75 Din) pri moki št. 1 (od 6 na 6.50 Din), pri moki št. 6 (od 5.50 na 6 Din), pri sladkem smu (od 175 do 200 Din na 190 do 237.50 Din), pri drvih (trdih od 100 na 112.50 Din, pri mehkih od 80 na 100 Din), pri trbovelskem premoagu (od 30 na 31.50 Din), pri velenskem premoagu (od 18 na 25 Din). Vsed trajajoče suše se je podražila tudi zelenjava. Cenelj za 4 do 5 Din je samo sir (cementalski in parmanzan). Pri razmerah v Mariboru, kjer se mestna občina prav nič ne briga za aprovizacijo mesta in tržno nadzorstvo, je sploh še čudno, da Maribor ne izkazuje še višjih cen.

— **Promet v petrogradski luki.** Kakor poročajo »Zvezstjac«, je priletalo v petrogradski luki od 15. maja do 8. julija t. l. 164 ladij, med katerimi je bilo 48 norveških, 37 nemških in 26 angleških. V primeri z istim časom lanskega leta, ko je priletalo v petrogradski luki samo 50 ladij, se je letos znatno zvišal promet.

— **Zaradka obli v Bakru.** Pri pomorski oblasti v Bakru je razpisana ofertalna licitacija za izgradnjo 250 m dolge obale. Ministrstvo je dovolilo v to svrhu kredit v znesku 6.000.000 Din. Licitacija se vrši dne 26. t. m. ob 12 ur.

— **GIBANJE DUNAJSKIH GOSTILNIČARJEV.**

— **Dunaj, 3. avgusta. (Izv.)** Z ozirom na visoko pristojbino glede alkoholnih pijač je organizacija dunajskih gostilničarjev sklenila zapreti lokale in ne točiti vina. S tem namerava organizacija preprečiti vsako povišanje davkov na alkoholne pijače. Zelo velika je carina na uvozna vina iz Madžarske, Jugoslavije in Italije. Sedaj se plača za uvoz vina 5700 avstrijskih kron.

I. Jugoslovanski vsesokolski zlet v Ljubljani.

DAN DIJAŠTVA IN VOJAŠTA.

V nedeljo je dan dijaštva in vojaštva na zletnem telovadišču. Vojaštvo se udeleži dopoldne tekem Tekom petka in sobote pridejo v Ljubljano vojaške čete, ki spadajo pod IV. zagrebško armijo. Sokolskih prireditelj se udeleži okoli 3000 vojaštva zagrebške armije.

Tekom zadnjih dni so najprvo prišli dijaki iz Velike Kikinde, dalje iz Bjelovara, Negotina, Ptuja in Celja. Zelo častno je zastopal Kranj. Dijake vodijo oziroma nadzorujejo poveljniki telovadni profesorji. Dijaki so nastanjeni po šolah, nekateri pa pri privatnikih. Iz Bosne pride v soboto okoli 300 dijakov. Vsega skupaj bo na dijaškem vsesokolskem zletu zbranega okoli 3000 dijaštva.

Včeraj so dijaki otvorili dijaško slavnost na poletnem telovadišču Ljubljanskega Sokola. Iluminacija je bila prekrasna. Dovršena so že skoraj vsa dela za glavne akademije v velikih sokolskih dnevih od 10. do 15. avgusta. Lepo je prečelje, ki je napram sejmšču. Živahno je bilo snodi vrvenje naše mladine. Solšno odobravanje so uživale vrste mladege dijaškega naraščaja Sokola I. Pod vadišteljem br. Gorjancem je 24 Sokolicev krasno izvajalo mlade vojske. Dijaki so navdušeno ploskali teji prireditvi. Pod vodstvom a. Elze Skalarjeve so nastopile dijakinje. 12 po številu, a krasnimi vajami na gredi. Za tem je sledilo petje »Ljubljanskega Zvonac« pod vodstvom pevovodje Zorka Prelovcva.

Podstarosta Engelbert G. ang. je v imenu Sokola pozdravil v vznešenem govoru dijaštvo in oceanil veliki pomen dneva dijaštva in vojske. Krasen njegov govor, poln patrijotskega vzleta, priobčimo te dni.

Prireditvi so prisostvovali v imenu občine Ljubljanske mag. ravnatelj dr. Milutin Zarnik, dalje generalni konzul Češkoslovaške republike dr. Otakar Beneš, dvorni svetnik dr. Skaberneč in številni učitelji.

— **Sokol I. priredi danes, v soboto, dne 5. t. m. zvečer na Taboru ljudski koncert.** Vabimo vse prijatelje sokolstva. Vstopnine ni. Mladina ima pristop le v spremstvu roditeljev. — Odbor.

— **Gospodarski in zabavni odsek Sokola I. imata skupni sestanek v soboto dne 5. t. m. ob petih popoldne na Taboru:** razgovor in izvršitev priprav za večerni ljudski koncert. Polnoštevilna udeležba potrebna.

— **Ljubljanski Sokol** ponovno opozarja svoje članstvo, naj si še pravočasno opozarja članske legitimacije, društvene in zletne znake in čimprej poravnava zaostala članarina. Pred vsesokolskim zletom društveni sluga ne bo pobiral članarino po domovih. Naj članstvo vpošteva člen 7. točko c). društvenih pravil, glasom katere preneha biti član društva oni, ki že za pol leta ni plačal svojih prispevkov. Statistični odsek posluje vsak delavnik od 18. do 20. ure. opozarja pa članstvo, da se v soboto dne 5. t. m. in od četrtka dne 10. t. m. dalje pa do vstevšega 16. t. m. ne bo uradovalo. Ne pošillajte po društvene legitimacije in znake drugih oseb, ker mora vsakdo reverz o prejemu znaka podpisati lastnorčno. Zletne legitimacije. Društvo ima v zalogi zletne razglednice. Bratje! Sestre! Poslužite se jih pri dopisovanju. — Zdravo!

— **Seja sodnikov za tekmo vojaštva** se vrši v soboto ob pol osmih zvečer v veliki dvorani Narodnega doma. Udeležite se sejo točno in polnoštevilno.

— **Vse brate in sestre sokolskih društev Ljubljane** pozivljamo, da se dalo cepiti proti tifusu itd. Cepjenje se vrši v petek dne 4. t. m. popoldne med 6. in 7. uri v veliki dvorani Narodnega doma. Opozarjamo, da je cepitev zelo važna zadeva. Cepitev je brez vsake reakcije.

— **Amerikanci na vsesokolskem zletu.** Po poročilu iz Amerike je odšla ladja z udeležniki vsesokolskega zleta iz Amerike dne 1. avgusta. Prihod v Ljubljano bo pravočasno javljen.

— **Poziv vsem starejšim bratom.** Za rediteljsko službo na telovadišču potrebujemo še večje število bratov, zlasti onih, ki so ob delavnih dneh prosti. Bratje, ki hočete sodelovati v zletnih dneh, t. j. od 11. do 15. t. m. v tel službi, se naj javijo vsaki dan od 2. do 6. ure v pisarni rediteljskega odseka na zletnem telovadišču, severni vhod. Istočasno pozivljamo vse one brate, ki so bili v službi rediteljev dne 23. julija in do danes niso vrnil rediteljskih trakov, da se v istih dneh zglašijo v pisarni rediteljskega odseka ali pa trakov vrnejo.

— **Vozovom in avtomobilom.** Dovož na telovadišče je dovoljen vozovom in avtomobilom samo po Linhartovi ulici. Vozi se po obstoječih policijskih naredbah samo po levni strani. Hitra vožnja in prehitavanje je najstrožje prepovedano.

— **Dan vojske in dijaštva v nedeljo dne 6. avgusta.** Opozarjamo, da se zbiraše dijakl. vojski in Sokoli v kroju v nedeljo ob pol 15. uri pred Mestnim domom, od koder odkorakajo skupno na telovadišče. Pridite točno. Ob 16. začetek javne telovadbe na telovadišču. Predpredna vstopnice se vrši v Narodnem domu, dne 6. avgusta na telovadišču. Zvečer ob 20. zbor vojske na slavnostnem prostoru pod Tivoljem, kjer se vrši koncert in druge zabave. Vabimo občinstvo, da se udeleži teji prireditve v kar največjem številu.

— **Ne zamudite v soboto zvečer predstave »Snavač, moja deklica...« na zletnem dijaštvu in vojaštvu v dramskem gledališču!** Vstopnice pri br. Vrečarju v Tiskovni zadrugi (Prešernova ul. 54).

in dve uri pred začetkom predstave pri gledališki blagajni. Pokažimo dijaštvo in vojaštvo svoje simpatije s tem, da napolnimo gledališče!

Kultura.

— **Koliko knjig je izšlo v Čehih I. 1920.** V letu 1920 je izšlo v češkoslovaški republikli po vsebini: 108 verskih, 2280 leposlovnih, 1205 znanstvenih spisov, 208 spisi za mladino, 108 poučnih knjig, 135 izobraževalnih spisov ter 1110 brošur razne vsebine.

— **Poljski svet za kulturno skrb** se je ustanovil letošnjo pomlad pri ministrstvu za zunanje reči v Varšavi. Njegov glavni namen je skrb za kulturno življenje poljskih manjšin za granicami ter vzdrževanje stikov s tujino glede turisticke in sporta. Njegov izvrševalni organ je referat kulturne skrbi v konzularnem oddelku pri ministrstvu za zunanje reči.

— **Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani.** V soboto, dne 5. avgusta v Dramskem gledališču drama po istoimenski ruski romanci »Spavač, moja deklica...« Scenarija in luč po načrtih arhit. inž. g. Gregarja. Drama je moderno delo in je pri uprizoritvah v Ljubljani in Novem mestu dosegla popolni uspeh. Predprodaja vstopnic v upravništvu »Jutra« v Prešernovi ulici.

— **Jugoslovensko - poljski kulturni stiki.** V Krakovu so muči že nekaj dni prof. Benešič, intendant zagrebškega Narodnega gledališča in lektor poljskega jezika na univerzi v Zagrebu. Namen njegovega bivanja je dosegati neposrednih stikov s poljskimi literarnimi in gledališkimi krogi. Iz Krakova pojde profesor Benešič tudi v Varšavo, Lvov in Poznanj.

— **Pevski zbor »Glasbene Matice«** Danes, v petek, dne 4. t. m. z adnja skupna pevska vala pod vodstvom g. ravnatelja M. Hubada. Vsi! — Odbor.

— **Vprizoritve drame »Veleva«** v Litli. Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovenijo vprizori v nedeljo dne 6. avgusta ob pol osmih zvečer v dvorani Sokolskega doma v Litli »Veleva«, dramo v treh dejanjih. Izgrali so po večini invalidi, sodelujejo pa tudi člani Ljubljanske dramatične šole. Vse invalidom naklonjeno občinstvo vabimo, da poseti v obilnem številu predstavo, katere čisti dobiček le namenjen v prid vojnim žrtvam. Po predstavi prijateljski sestanek v gostilni g. Plesničarja, kjer bo igral invalidski šramel.

— **Delo dijaštva za narod.** Založba »Jug« v Ljubljani je izdala predavanje univ. prof. Nik. Radolčiča o delu dijaštva za narod. Cena? Priporočamo vsem dijaškim krogom.

— **Ernest Haeckel: Tajne sveta.** Preveo i beleškama popratio F. Čulinovič. Naklada St. Kugli. — Cijena K 80. Tik pred komac stolječa — g. 1899. — Uvedajo je svietlo Haecklovo poslednje, najzrelje i najpreglednije delo »Tajne sveta«, koje je u tisućama izdanja poplavilo sav moderni svijet i izazvalo opširne komentare. Ma da se Haeckel postavio na skroz prirodno-monistično, dakle ateistično stanovište, ipak so mu i najodlučniji protivnici morali priznati, da je njegova monistička filozofija od početka do kraja častna i poštena t. j. potpuni izraz osvobodjenja, koje je stekao mnogogodišnjim trudnim ispitavanjem u prirodi i nepredvidnim razmatranjem i traženjem pravih uzroka njezinih pojava, a njegova knjiga »Tajna svijeta« doista je zreli plod 66-godišnjeg starca, koji je ovim delom podvukao crtu završnicu ispod svoga životnog rada. Prijevod g. F. Čulinoviča, više prema istočnom govoru (ali u latinici), tako je gladak, čitak jasan i razumljiv da se — uz one informativne i pregledne bilješke pod crtom — čini, kao da je original, pa ga je prava naslada čitati. Kako je ton knjige popularan i svakom pristupan, načt će ona zacijelo svoj krug čitalaca i u široj publici.

Dopisi.

— **Iz Rogaški Slatine.** (Zabavni večer šolske dece.) Hvaležni za res prisrčni sprejem beogradske siročadi v Rogaški Slatini, so dali naši srbski gostje, na čelu jim častiljivi profesorji g. Trifunovič, sami izpodbudo, naj bi tukajšnji učenci priredili v korist siromašnih tovarišev zabaven večer, kjer bi se primerno oddolžili. In v resnici se je v soboto gorenja dvorana Zdraviliškega doma do zadnjega kotička napolnila z najodličnejšim občinstvom. Malčki so nastopili z vso bistrostjo in živahnostjo, kakršne smo tu pod takim vodstvom že vajeni; drug je prekašal drugega, v igri pa smo videli lunake, ki imajo na odru očitvidno »otroške čevlje« že daleč za seboj. Toda dasti bi bili že otroci dovolji, da bi se bili poslušali razšli s občutkom, da so pod krovom te sijalne zgradbe preživeli spet lep večer, smo prirediteljem iskreno hvaležni, da so nam priskrbeli še točko, ki je nudila tudi največjemu razvijencu pristnega umetniškega učika. Decji se je namreč pridružil prvi čelst ljubljanske opere g. Feršnik, domačin iz Rogateca, ter nam zaigral tri komade, izmed katerih je v prvih dveh pokazal posebej več čudovito dovršenost svoje tehnike, v zadnjem pa vso toploto svojega čuvstvanja. Z burnim ploskanjem je dalo poslušalstvo izraza svojemu radostnemu presenečenju, da vidi nenadoma — bilo ni res nikake reklame — pred seboj prvovrstnega mojstra na tem plemenitem instrumentu, ki ga tako redko čujemo svirati res dovršeno, a nas potem prav zato med bolj zadovoljni. Tudi spremljevalec na klavirju, g. Strobl, konservatorist z Dunaja in istotako član zdraviliškega orkestra, le že po prvih taktih poslušalce opozoril na svojo krasno igro. Tako ostane ta prireditve vsem udeležencem v najlepšem spominu, posebno pa podpora potrebnim otrokom; saj je nepoznan dobrotnik sam položil kar 200 Din na krožnik in se naglo pomel med občinstvo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 4. avgusta 1922.

— **Plačilo za jugoslovensko mišljenje.** Ironija usode je, da v naši narodni državi cveto rože pač mnogim, ki so bili še do včeraj izraziti nasprotniki jugoslovenske misli, do čim mró v bedi ali pobirajo drobtine z obložene mize tisti, ki so v najtežavnejših časih pogumno in neustrahovano izpovedovali svoje jugoslovensko in slovansko mišljenje ter često tudi trpeli zani po zaporih in ječah. Zato se tudi ni čuditi, da je iste usode deležen tudi g. Viktor Parma, čigar afero iznašamo na drugem mestu. Bil je v preiskovalnem zaporu in samo okolnosti, da bi bil škandal prevelik, ako bi bil višji vladni uradnik označen za veleizdajca, se ima zahvaljevati, da ni prišel pred krmovno sodišče. Zato pa je bil odpuščen iz službe in penzioniran z neznanat pokojnino. S to pokojnino je živel med vojno s svojo rodino na Dunaju ter stradal in stradal. Prišel je prevrat. Siromak ni imel toliko denarja, da bi se mogel vrniti v domovino. Zato je stradal dalje, da si s stradanjem v besede pravem pomenu prištedi tiste bore novce, ki so bili potrebni za selitev. Lani se je končno vrnil v domovino in se nastanil v Mariboru. In tu živi skladatelj »Caričnih Amaconk«, »Ksenije«, »Mladih vojakov« in »Balkanske koračnice« (leta 1913. med balkansko vojno jo je posvetil kralju Petru) v največji bedi in pomanjkanju s svojo borno pokojnino. Ali bi se mu ne dalo olajšati na stare dni življenja v svobodni Jugoslaviji? Ali ne zasluži mož, ki je toliko storil na našem glasbenem polju in ki je celo med vojno odkrito izpovedoval svoj narodni kredo, da se mu omogoči, ako se ga že ne more ali neče nagraditi, vsaj takšno življensko pozicijo, da se bo lahko brez morečih skrbi za vsakdanji kruh posvetil svojemu glasbenemu delovanju?

— **Priloh ameriških Slovencev na vesokolski zlet v Ljubljani.** Zletna pisarna prvega jugoslovenskega vesokolskega zleta je včeraj prejela brzoljavno poročilo, da je 1. avgusta odpotovalo 300 ameriških Slovencev-Sokolov, da se udeležijo velikih vesokolskih slavnosti v Ljubljani. Ameriški Slovenci potujejo s parnikom »Cunard Line« in prispjo v domovino najbrže 12. t. m.

— **Netaktnost. Preleli smo:** Skupščina je v torek izvršila volitev državnih svetnikov z liste, ki jo je predlagal kralj in istotako določila 24 kandidatov, izmed katerih bo kralj izbral dvanajsetorico. Pri tej tej priliki se je zgodila nedopustna netaktnost! Postavili so na zadnje mesto namestnikov moža, ki je v borbi za narodne pravice osivel, ki ni nikdar zatajil svojega iskreno narodnega mišljenja in pridobil kot eden najboljših finančnikov in upravnikov slovenskemu uradniku nevenljiv sloves. Puščamo na strani, kaj je ta mož delal in še dela na narodno gospodarskem in sedaj na državno gospodarskem polju. Ta mož je velezaslužni in od vsega slovenskega štaterskega prebivalstva spoštovani dr. Miroslav Ploj. Da ne rabimo ostrejših izrazov, ta »šala« je bila skrajno netaktna in neokusna in je vse obsodbe vredna, in najsi se je skuhala v tej ali oni kuhinji.

Josip Drofenik, narodni poslanec.

— **V zadevi »Jadranske banke«** prinaša danes »Jutro« poročilo tržaškega »Piccola« z dne 3. t. m. Mi smo že včeraj označili svoje nepristransko stališče, na katerem tudi ostanemo. Zanimivo pa je, da današnja »Jutrova« številka v istem poročilu citira tudi izjavo tržaškega višjega zakladnega nadzornika Capella, ki je letos na prošnjo »Jadranske banke« o priliki njenih pogajanj z italijansko vlado uradno pregledal vse knjige in dokumente zavoda v svrhu kontrole tekom leta 1919 izvršene konvencije kron v lire, češ da on smatra za nedopusten že samo poizkus goljufije na škodo italijanskega erarja za milijonske iznose lire, kakor so to poročale vesti, ki so krožile te dni. Jadrska banka ni bila nikdar upnica italijanskega Zaklada. Zatorej ni bila in ni podana možnost ureditve njenih terjatev v italijanskih lirah in vsled tega tudi ne kakršnekoli goljufije, močne v zvezi in ob izvršitvi le-te ureditve.

— **Češkoslovaški ministri v Baški.** Iz Baške nam piše: Letos je tu izredno veliko konaliških gostov, no pretežni večini seveda Čehoslovakov, katerim se je Baška nad vse priljubila. Med številnimi odličnimi gosti iz Češkoslovaške se nahajata tudi minister dr. Vrbensky in Habrmann. Jugoslovenskih gostov je letos razmeroma malo, ti menda raje posežejo tula konališča.

— **Odhod zunanega ministra na Bled.** Kakor nam telefonično javljajo iz Beograda, namerava zunanji minister dr. M. Ninčić odpotovati na Bled, da poroča kralju o zunanji politični situaciji.

— **Reminiscenca izza vojne.** Prilatelji našega lista nam piše: Danes pred štirimi leti se je v Jolietu blizu Chicago v Ameriki zgodilo nekaj, kar je zelo značilno za klerikalno odgojo našega naroda in duševno pripravljenost za osvoboditev in zjedinenje s Hrvati in Srbi. Dne 4. avgusta 1916. pod noč so namreč jolietški Slovenci v družbi z Nemci in Irce obkolili hišo, kjer se je nastanil dr. Niko Zupančič, poslanec Jugoslovenskega Odbora v Londonu. Mnogi, ki je štela okrog tisoč ljudi, je pretla, da v naskoku vzame hišo in napade svojega rojaka, ki jo je hotel počitni o dogodkih v Evropi in lo pridobiti za akcijo za osvoboditev rojakov v »starem kraju«. To bi bil skoraj plačal z glavo. Joliet vella v Ameriki za slovenski Rim, tam izhajala tudi najstarejši ameriški list »Amerikanski Slovenec«, ki je bil 1. 1916. ultra-klerikalna in ultra avstrijski. Ni torej čudno, da tam ni bilo zanimanja za osvoboditev Slovencev izpod avstrijskega jarma, marveč nasprotno: gojila se je ljubezen do Benedikta XV. in Franca Jožefa I. Nikdo od mož jugoslovenske propagande se ni upal priti v Joliet v poset veliki slovenski koloniji. Prvi je prišel dr. Niko Zupančič. To je zvedel avstro-ogorski konzul v Chicagu in je takoj dal navodila svojim plačanim agentom, da razvnamejo množico proti odposlancu »Jugoslov. Odbora«. Rastrosila se je vest po mestu, da je dr. Zupančič posla angliška vlada v izredni politični misli, posebno pa, da odvrne Slovence, Hrvate in Srbe od vojne dolžnosti in vrnitve v domovino. To je razjarilo Irce, ki so zelo mnogobrojni v

Jolietu, tembolj, ker je bil isti dan obočen v Londonu njih rojak, Sir Roger Casement. Tako so združeni Slovenci, Nemci in Irce zaključili odstraniti delegata »Jugoslov. Odbora«. Samo obožena pomoč, ki je dospela v avtomobilih, ga je rešila iz opasne položaja. Takrat je bila Amerika še nevtralna, ali vendar so prinesli ameriški časopisi tudi članke o tem žalostnem dogodku, da so se naši rojaki sramovali in hodili po Jolietu kakor polti kužki. Priznati pa je treba, da so Belokranjci vstali kakor en mož, da branilo svojega rojaka, da si niso nič manj pobožni nego ostali Kranjci.

— **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl nadpiviar pivovarne »Union« g. Franc Virnik; pri D. M. v Polju pa posestnika g. Franja Dimnik - Portenta. Blag jima spomin!

— **Stavke.** Včeraj so stopili mizarji v Ljubljani v stavko. Zahtevalo zvišanje meze, in sicer, kakor nam poročajo, za 8 K na delovno uro. Baje se pripravljajo na stavko tudi natakariji in železničarji. Ne moremo verjeti vsem tem vestem. Ako pa so resnične, tiči v tem sistem. — V ponedeljek izbruhne baje znova tudi tihografski štrajk.

— **Podrtja v Gajevi ulici.** V Gajevi ulici nasproti novi palači Ljubljanske kreditne banke se nahaja podrtja, ki je v sramoto vse Ljubljane. Postvamo lastnika, naj da ta brol vsaj zuna prepleksati, da se tuči, ki jih pride ob zletu na tisoče v Ljubljano, ne bodo škandalizirali.

— **Objava.** Pomolni urad poštnega ravnanstva je prejel 800 izvodov dodatka k imeniku poštinih, telegrafskih in telefonskih uradov. Kdor ima ta imenik, naj se obrne na pomožni urad poštnega ravnanstva, ki mu brezplačno pošlje dodatek.

— **Novi šef zdravstvenega oddelka.** V Ljubljano je prispel novo imenovan šef zdravstvenega oddelka dr. Katičič ter prevzel svoje posle.

— **Posv. v finančno ministrstvo.** Iz Beograda nam javljajo, da je finančni minister pozval bančnega ravnatelja Dušana Plavšiča iz Zagreba v finančno ministrstvo, da strokovno organizira devizno politiko ministarstva.

— **Velika avtomobilska nesreča.** Sročil ob pol 7. so se odpeljali ravnatelj pivovarne »Union«, Ranzinger ml. in nadpiviar Virnik z avtomobilom na lelet proti Medvodam. Pri nekem ovinku pri Medvodah pa se je avtomobil prevrnil ter le ostal na mestu mrtve nadpiviar Virnik. Ravnatelj je dobil težke poškodbe na nogah, dočim je Ranzinger ml. srečno odnesel življenje.

— **Zopet nesreča s patrono.** Dne 1. avgusta t. l. je našla 9letna Antonija Debeljak, hčerka delavke iz Retia, vojaško patrono. Nataknila jo je na leseno palico ter toliko toliko časa po nji, da je patrona eksplodirala. Pri tem ji je močno poškodovala obe roki tako, da je morala v bolnico.

— **Nesreča pri kopanju.** Vidigol Rakko se je kopal na Fužinah v Ljubljani. Učil se je v skakanju, da bi odnesel prvenstvo pri prihodnji plavalni tekmi. Skakal je na glavo v vodo toliko časa, da je enkrat zadel z glavo ob skalo, katero je hotel razbiti. Toda skala je bila trdnjša, ter njemu prebila glavo, da je moral iskati zdravniške pomoči.

— **Razne nesreče.** Anžur Olga, 5letna hči delavke v Ljubljani, je padla s stola in si zlomila desno roko. — Zalarju Leopoldu, mesarskemu pomočniku na Selu, je njegov tovariš po nerodnosti prerazil žilo na levi roki, da mu je skoro otekla kila. Le hitra zdravniška pomoč mu je rešila življenje.

— **Samomor blaznega.** Dne 2. avgusta t. l. ob devetih zvečer je na opazovalnem oddelku ljubljanske bolnice slaboumi Franc Čarman odšel na stranišče. Strežaj, ki je šel z njim, se je nekoliko obrnil v stran. V tem trenutku je skočil slaboumi Čarman na okno stranišča, kjer je bila gorenja šipa razbita. Odlomil je kos stekla, ter z njim začel rezati vrat. Navzoči strežaj ga je vlekel z okna, da bi ga rešil, toda Čarman se je trdno držal okenskih ograd, dokler ni padel mrtve na tla.

— **Priporočilne oglase za brate Sokole** pridobimo v jutrišnji številki. Za to številko sprejema uprava oglase še do jutri v soboto ob desetih dopoldne.

Najnovejša poročila.

NAŠ POSLANIK PRI PREDSEDNIKU FRANCOŠKE REPUBLIKE.

— **Pariz, 3. avgusta.** (Izvirno.) Včeraj je izročil naš poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajkovič svoja akreditiv. pisma predsedniku Francoske republike Millerandu. Poslanik Spalajkovič je bil predstavljen predsedniku po strogem in običajnem ceremonijelu. Izmenjava govorov pa je bila izvršena na zelo prisrčen in prijateljski način. V svojem nastopnem govoru je poslanik Spalajkovič naglašal veliko vlogo, ki jo vodi Francija napram balkanskim državam. Omenjal je dalje, da se čuti ponosnega in srečnega, ko ima vršiti veliko mislo v Franciji, s katero upa doseči popolen uspeh. V nadaljnjem govoru je izražal poslanik Spalajkovič naloge naše kraljevine, ki hoče voditi politiko miru. Spalajkovič je dalje naglašal in izrazil velike simpatije, ki jih goji naša država napram Franciji.

Predsednik francoske republike Millerand se je v svojem govoru spomnil državnika Vesniča, ki je častno vršil svojo nalogo. V splošnem je predsednik Millerand izražal vse simpatije do naše države. Glavno je naglašal, da Francija goji do države SHS najboljšo simpatijo, ker je bila v vojni in miru zvesta zaveznica in prijateljica. V vojni in miru so bili vedno varovani naši skupni interesi.

Poslanik Spalajkovič se je na to po daljšem živahnem razgovoru poslovlil od predsednika republike Milleranda.

— **Pariz, 3. avgusta.** (Izvirno.) Takoj po sprejemu pri predsedniku francoske republike Millerandu je naš poslanik Spalajkovič podal daljšo izjavo sotrudniku »Havasa«. Spalajkovič je omenjal s posebnim povdardkom misljo, ki jo ima vršiti v svrhu prijateljskih odnošajev med kraljevino SHS in francosko republiko. V glavnem je njegova naloga ta, da sklene najboljše stike s Francijo v svrhu gospodarske obnove. Govoril je dalje tudi o sporazumu glede izvršitve rapalske pogodbe in o odnošajih napram Albaniji. Stališče države proti Albaniji mora biti strogo rezervirano in v skladu z gospodarskimi interesi države.

IMENOVANJE REŠKE RAZMEJITVENE KOMISIJE.

— **Beograd, 4. avgusta.** (Izvirno.) V zunanjem ministrstvu je bila včeraj daljša konferenca glede vprašanja razmejitve s svobodno reško državo. Razprava je bila tudi o tekočih vprašanjih, ki nastanejo o priliki izpraznitve tretje dalmatinske cone. Kakor je znano, ima Italija zapustiti Sušak tekem petih dni po definitivnem zaključku sporazuma. Izprazniti ima tudi luko Baroš. V reško razmejitveno komisijo bodo imenovani Trifunović, bivši minister Andjelić, narodni poslanec, dr. Šilović, vseučiliški profesor v Zagrebu in bivši hrvatski ban dr. Laginja. Vsi imenovani so se že včeraj udeležili konference v zunanjem ministrstvu.

NASTOP FRANCIJE PROTI NEMČIJAM.

— **Berlin, 3. avgusta.** (Izvirno.) Francoske čete, ki so v zasedenem nemškem ozemlju, so dobile naprvo

povelje, da odidejo na vojaške manevre v Francijo. To povelje je bilo sedaj preklicano. Čete morajo ostati v popolni vojni pripravljenosti v svojih garnizijah.

— **Berlin, 3. avgusta.** (Izvirno.) Poincaré namerava po izjavah berlinskih vladnih krogov proti Nemčiji izvajati gospodarske represalije. Predvsem hoče zapleniti privatno premoženje nemških podanikov, ki se nahajajo v Franciji. V Parizu namerava Poincaré zapleniti bančne vloge velikih nemških industrijev, predvsem veleindustrijev Stienenesa, Kruppa, Mannesmanna, Ghecknerja in drugih velikih nemških industrijev podjetij.

SESTANEK POINCARÉJA IN LLOYD GEORGEA V LONDONU.

— **London, 3. avgusta.** (Izvirno.) Sestanku Lloyd Georgea in Poincaréja bodo prisostvovali tudi sir Robert Horne, Chamberlaine, Balfour in italijanski zunanji minister Schanzer. V glavnem razpravljalo vprašanje nemških reparacij.

SPLOŠNA STAVKA V ITALIJI KONČANA.

— **Rim, 4. avgusta.** (Izvirno.) Notranje ministrstvo objavlja uradno, da je splošna stavka z včerajšnjim dnevom končana.

— **Rim, 3. avgusta.** (Izvirno.) Tajni stavkovni komite je danes zvečer sklenil pod vsakim pogojem nadaljevati stavko. Fašisti s svojimi napovedanimi represalijami še niso nastopili. Splošno je stavka neuspela.

— **Rim, 3. avgusta.** (Stefan.) Kakor objavlja notranje ministrstvo, je danes opoldne delavska stavka končana.

— **Rim, 3. avgusta.** (Izvirno.) V nekaterih krajih Severne Italije je prišlo do ostrih spopadov med fašisti in komunisti. Delavstvo je sklenilo, da konča stavko in nastopi delo.

Borzna poročila.

— **Zagreb, 4. avgusta.** (Izvirno.) Zaključek. Devize: Curih 15.50, 16.—, Pariz 6.80, 6.85, London 374.—, 376.—, Berlin 11.25, 11.50, Dunaj 0.142, 0.10, Praga 206.—, 207.50, Trst 3.85, 3.85, Newyork 83.25, —, Budimpešta 4.20, 4.25. Valute: dolar 80.—, 82.50.

— **Curih, 3. avgusta.** (Izvirno.) Predborza: Zagreb 1.55, Berlin 1.665, Dunaj 0.01, Budimpešta 0.225, Praga 12.95, Milan 24.16, London 23.42, Pariz 43.22, Newyork 5.265.

— **Curih, 3. avgusta.** (Preko Dunaja.) Zagreb 1.60, Dunaj 0.008, Budimpešta 0.20, Berlin 0.65, Praga 12.95, Milan 24.05, Pariz 43.—, London 23.42, Newyork 5.2625.

— **Milan, 3. avgusta.** Zagreb 6.52, Berlin 2.60, Praga 54.—, Pariz 179.70, London 97.50, Newyork 21.80, Curih 417.—.

— **Curih, 3. avgusta.** (Direktno.) Zagreb 1.55, Berlin 1.689, Milan 24.19, Praga 12.89, London 23.429, Pariz 43.19, Newyork 5.259.

— **Trst, 3. avgusta.** Beograd 26.50, Berlin 2.45, Praga 53.75, London 97.50, Curih 448.50, Pariz 179.75, Newyork 22.05.

— **Praga, 3. avgusta.** Beograd 44.—, Berlin 5.20, Milan 185.—, London 182.—, Curih 780.—, Pariz 330.—, Newyork 41.—.

— **Berlin, 3. avgusta.** Beograd 945.—, Dunaj 1.35, Praga 2060.—, Milan 3770.—, Pariz 68.—, London 3760.—, Newyork 830.—, Curih 15.975.—.

Glavni urednik: **RASO PUSTOLEMSEK.**
Odgovorni urednik: **IVAN PODRŽAJ.**

Izjava Jadranske banke v Trstu.

Podpisani upravni svet Jadranske banke v Trstu je od danes naprej vzpostavil normalno poslovanje blagajen zavoda. Dejstvo, da uvedena sodna preiskava še ni končana, onemogoča podpisane upravni svet, da bi izrekel kakršnokoli sodbo glede obdolžitev, ki tvorijo predmet preiskave. Podpisani upravni svet pa izjavlja že sedaj, da si pridržuje postopati z vso strogostjo proti lastnim uradnikom, glede katerih bi izhajala kakršnasobodi odgovornost že radi okolnosti same, da so izvršili spremembe v bančnih knjigah, zlasti pa proti onim, glede katerih bi se ugotovila sploh kakršnakoli kaznjiva dejanja. Podpisani ugotavlja na lastno odgovornost, da okolnost, ki tvori predmet sodne preiskave, kakor tudi iz nje izhajajoče eventualne posledice nikakor ne morejo prejediti moralnemu in finančnemu položaju banke, katera trdno se naslanjajoč na zaupanje svojih klijentov in vredna popolnega uvaževanja od strani vse javnosti in državnih oblasti, nadaljuje svojo pot vseskozi korektnega trgovskega poslovanja.

Trst, 3. avgusta 1922.

Upravni svet Jadranske banke — Trst.

Starine vsake vrste
posamič pa tudi cele zapuščine kupuje po najvišjih cenah za opremo graščine Julij pl. Huebmerhofen-Silbermagl, Zagreb, Illica 131 a. 6031

Naslovi
dobrih in zanesljivih stanovanj za dijake in dijakinje se dobijo pri g. LIKAR, Poljanska cesta 87. 6005

Dobro ohranjena blagajna
(Wertheim-Kasse) se radi selitve ugodno proda. Poizve se Stari trg 2, II. nadst. levo. 6005

Sokolski krog
v najboljšem stanju, za veliko, močno osebo se proda za 2000 K. Trebnje poštno ležeče št. 500. 6048

Za zletne dni
iščem sobo. Pisemne ponudbe na: J. Malešič ml. trg. v Metliki. 6049

Inženjer komisije
išče kot začetnik službe v kakem industrijskem podjetju. Ponudbe na naslov M. L., poštno ležeče, Radeče pri Zidanem mostu. 6047

Dijake
iz nižjih razredov vzame v popolno oskrbo učiteljska rodina. Ponudbe pod »Dijaki 6004« na upravo Sl. Nar. 6004

Absolventinja
drž. dvoraz. trg. šole išče službo. Veža slovensčine, nemščine, prilčno srbo hrvaščine, slov. in nem. korespondence slov. in nem. stenografije in stroještja. Ponudbe pod »Ilka 6029« na upravo Sl. Naroda. 6029

Velika soba
v sredini mesta, 14 m dolga, s strogo posebnim vhodom, ugodna za pisarno in trgovsko podjetje, se zamenja z družinskimi stanovanjem od 2 — 3 sob. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda rod »Ave/6038«. 6033

Kupim manjše posestvo
na delci z gostilniško koncesijo, bolj na prometnem kraju. Event. vzamem tudi v najem dobro ludočo gostilno na delci. Ponudbe pod »Resnost 6045« poštno ležeče Metliče pri Slovenjgradu, 6045

Kupi se
70 do 80 m oval, 30 do 40 cm močnih, še tudi rabiljen, in 100 do 150 m olinovih reb. Ivan Simenc, vrtnar, Gradisce 12, Ljubljana. 6051

Inserirajte v Slov. Narodu!

Mlad trgovec
z inozemsko izobrazbo, z modernimi ameriškim idejami, želi stopiti v službo pri kakšni eksportni tvrdki v tujino, pri banki ali kaj silnega. Popolnoma veže slovensko-hrvaškega (cirilice), angleškega, italijanskega in španskega ter pomembnega jezika. Ponudbe pod »Trgovec 5932« na upravnštvo Slovenskega Naroda. 5932

Trgovski pomočnik - železninar
se takoj sprejme pri Erjavce & Turk, Ljubljana. 5-77

Zamenja se stanovanje
z 2 sobama in pritikljami za enako v sredini mesta ali pa tudi na periferiji. Pisemne ponudbe pod »Sredina mesta 6007« na upravo Slov. Naroda. 6007

Žaga
na dva kila, s cirkularko, perfektna, kateri nikdar ne prizmanjuje vode, se odda v podnajem za več let. 6006

Tovarniško poslopje
zelo obširno v prometnem trgu blizu železniške postaje se da v najem stanovanjem ev. se tudi dobro ludočo industrije udeležim. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 5967

Bencinov motor

6 PH na vozu, komplet, z vso pripomočmi za žaganje drv, se prodaja po najnižji ceni. Poizvede se pri Kontrik P. R. Gradišče št. 17. 5980

Hiša

prostorna, na prometni cesti v Ljubljani, s pekarno, prostornimi dvorišči, hlevom in ev. tudi z vrtom je na prodaj. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 5963

Proda se lepa hiša

v Celju sredi mesta, 2 nadstropna, z lepim vrtom, cena ugodna, posredovalcev se ne potrebuje. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5888

F. Debeljak

(preje A. Rasberger), Ljubljana, Sodna ulica 5, prodaja zaupljivim kupcem na obroke gramofone, plošče, zvočnice igle, peresa in vse gramofonske dele.

Brusača

za polnojarmerike sprejme lesna družba Mirja, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Plača zelo dobra. Hirana in stanovanje v hiši. 5957

Bukova drva

kupuje vsako množino lesna družba Mirja, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Vsak dan sveže**goveje meso****kg K 36**

se prodaja na stojnici
Ivan Miler

Solski drevored pri Zmajskem mostu.

Stanovanje

prazna soba, ako mogoče s posebnim vhodom, se išče. Ponudbe pod „Stan“ poštni predal 156. 5975

Stavbišče za vilo

se prodaja. Ponudbe pod „Kanal/5935“ na uprav. Slov. Naroda. 5935

Proda se

dobro idoča pekarna in hiša. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5921

Več tesarjev

sprejme Josip Kregar, tes. maister, Ljubljana, Cesta na Kodeljevo. Plača po dogovoru. 5933

Tovarniško podjetje

se prodaja. Ponudbe pod „Ugodno 5934“ na uprav. Slov. Naroda. 5934

Prodajalka

z dobrimi spričevali želi mesta v trgovino, najraje na deželno. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5907

Prva špecialna trgovina z rokavicami in parfumi nudi:

najnovije modne specialne rokavice za dame in gospode v vseh najlepših barvah, kakor tudi črne in vsebarvne najboljše vrste nogavice. Najfiniši pristni francoski parfumi.

Najboljše vrste kolinske vode.
Eau de Cologne

O. Bračko, Ljubljana.
Dunajska cesta št. 12

Jrg. naobražena gospodična

izvežbana v vseh pisarniških poslih, želi premeniti službo. Pripravljena je prevzeti tudi mesto poslovodkinje v kakšni trgovini. Pismene ponudbe pod „Trgovsko naobražena 5950“ na upravo Slovensk. Naroda. 5950

Sprejme se spreten trgovski pomočnik

manufakturi za večjo trgovino na deželi. Prednost imajo izločbeni aranžerji. Stanovanje in cela oskrba v hiši. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod št. „100/5944“. 5944

Jnženjer V-r Dr-č

prosim pošljite svoj naslov pod „Eška 5990“ na upravo Slov. Naroda radi neopozumljenja. 5990

8.000 K nagrade

za stanovanje z 1-2 sobama, kuhinjo za september, oktober ali november. Ponudbe pod „Dve osebi 5989“ na upravnštvo Slov. Naroda. 5989

Sokolske potrebščine

za člane, članice in naraščaj, kakor tudi sukno za kroj priporočila tvrdka

A. & E. Skabernè Ljubljana
Mestni trg 10

Zvrhka F. DEBELJAK

(preje A. Rasberger), Ljubljana, Sodna ulica 5, igra interesantno za gramofone in plošče v trgovini vsak čas brezplačno. Svetovni solisti: Caruso, Battistini, Titta Tufo, Slezak, Frieda Hempel, Schallapin Selma Kluz itd. 5948

! Zastavice !

izdeluje in priporoča
M. TIČAR, :: Ljubljana.

Hiša

z 9 sobami, gostilno in opravilo, nekaj zemlje, hlev in skedenj se prodaja ali zamenja s posestvom. Cena K 600.000. Dopisi pod št. „Na Dolenjskem“ na an. družbo Aloma Company z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 5811

Samostojno gospodinjstvo

prevzame gospodična, izvežbana gospodinja (40 let), v dobri meščanski ali trgovski hiši v mestu ali na deželi. Ponudbe pod „Stalno mesto 1922“ na an. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 5996

Prodajam

likalnice (Rollmaschine). Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5986

Za zlatno dal potrebuje igralca na klavir

za večerne ure. — Vprašati: Bohoričeva ulica 9. 5993

Prodajam

tri do 7 tednov stare pse volčje pasme in kompletno moško narodno nošo. — Pleničar, Lituja. 5988

Spretna šivilja

za otroško delo se priporoča. Ponudbe pod „Šivilja 5992“ na upravnštvo Slovenskega Naroda. 5992

Mesečno sobo

išče za takojšnji ster. pharmacie, event. s popolno oskrbo. Ponudbe pod „Majgoster 5999“ na upravo St. Nar. 5999

Spalno opravilo

dobro ohranjeno in gramofon z 20 ploščami, cena prodaja V. V., Lončarska steza 6 (pri Ljudskem domu), kjer se lahko vsak čas ogleda. 6000

Kot družabnik

bi vstopil v kako trgovino, najraje h kakemu izvoznemu podjetju z gotovino do 300.000 K in osebnim delovanjem. Zmožen sem slošnega knjigovodstva ter francoskega in italijanskega jezika. Prijazne ponudbe na uprav. Slovenskega Naroda pod „Družabnik 5974“.

6.000 K nagrade

kdor mi preskrbi stanovanje z 2-3 sobami s kuhinjo v Ljubljani. Lahko plačam stanovanje za pol leta naprej. Ponudbe pod „Mirna stranka 6000-5995“ na upravo Slov. Naroda. 5995

Prodajam se krasen doberman

čiste pasme z rodovnikom (Stammbaum) 8 mesece star. — Polzve se v lekarni Leustek, Resljeva cesta 1. 6002

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kab. neta, kuhinje in pritikljin v bližini sv. Jakoba, se zamenja z enakim ali manjšim. Ponudbe do 9. t. m. pod „Snažno stanovanje 6050“ na upravo Slov. Naroda. 6050

Prodajam se stroj

za gumbnice in dva šivalna stroja. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5991

Prav dobro izurjena natakarica / Gospodična išče sobo

obnem šivilja, išče službo. Dopisi na pošto ležeče Sv. Križ 223 pri Kosta-5948 | Slov. Naroda. Ponudbe pod „Soba“ 5916 na upravo jneviči, Dolenjsko.

Otvoritev stare gostilne pri Belem Kranjcu

Ljubljana, Sv. Florjana ul. 4 — V nedeljo, 6. avgusta 1922

Naznanjam, da se zopet otvori vsled restavriranja hiše ustavljena stara gostilna pri „Belem Kranjcu“. Vodila se bo po vzorcu svojih bivših, daleč znanih, renomiranih dunajskih restavracij. Točila se bodo najboljše, izrecno samo domača vina po najnižjih cenah. Za dobro in ceno kuhinjo oskrbljeno. V najmodernejšem stilu opremljena prenočišča z največjo snago in točno postrežbo. Hlevi za konje se otvorijo po vsesokolskem zletu. Za obilni poset se priporoča

6001

A. Kafetz.

! Avtobencin !

Najboljše kakovosti! Najboljše kakovosti!

ima vedno v zalogi

A. Šarabon, Ljubljana

Glavni založnik Anglo-jugoslovenske petrolejske d. d. 5998

V prihodnjih dneh izide nov načrt mesta Ljubljane in bližnje okolice

s seznamom cest, ulic, javnih poslopij itd. v 6 barvnem tisku, sestavljen od g. ing. C. M. Kocha po najnovjših uradnih podatkih. Načrt je razdeljen v kvadrate po vzorcu najnovjših načrtov velikih mest, kar omogočuje zelo hitro orientacijo in je posebno priporočljiv za tujce.

Tisk in založba lit. zavoda Čemažar in drug, Ljubljana, Cesta na južno železnico. 6035

Crkvenica**Hotel Therapija**

Casino (Cercle) Prive

Sa svim atrakcijama francuske Riviere

otvoreno dnevno

Potanje upute daje Uprava Cercle des Entrangers Crkvenica 6030

Tračimo za čim skorajši nastup vječnog samostalnog poslovođu

za našu strugariju. — Poudo treba upravititi na Osejčka Hvoznica željeza i tvorilca strojeva d. d. Ostjek. 5983

Mestni pogrebni zavod.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš dobri soprog, zet in stric, gospod

Franc Virnik

nadjivar pivovarne „Union“

v petek, dne 4. avgusta ob 4. uri zjutraj, po kratki in mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v soboto, dne 5. avgusta ob 5. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 4. avgusta 1922.

Žalnočeta soproga in ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod.

Uradništvo delniške družbe pivovarne „Union“ naznanja, da je nje večletni sotrdunik, gospod

Franc Virnik

nadjivar

dne 4. t. m. po kratki bolezni preminul.

Pogreb nepozabnega kolega se bo vršil v soboto dne 5. t. m. ob 5. pop. iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Ravnateljstvo delniške družbe pivovarne „Union“ naznanja, da je nje član, gospod

Franc Virnik

nadjivar

danes, dne 4. avgusta t. l. ob 4. uri zjutraj, po kratki bolezni, preminul.

Pogreb se vrši iz deželne bolnice v soboto, dne 5. avgusta ob 5. popoldne na pokopališče k Sv. Križu. Blag spomin nepozabnemu kolegu.

V LJUBLJANI, dne 4. avgusta 1922.

Mestni pogrebni zavod.

Upravni svet delniške družbe pivovarne „Union“ v Ljubljani naznanja, da je nje večletni marljivi sotrdunik, gospod

Franc Virnik

nadjivar

danes dne 4. t. m. ob 4. zjutraj, po kratki in mučni bolezni preminul.

Pogreb se bo vršil iz deželne bolnice v soboto dne 5. t. m. ob 5. pop. na pokopališče k Sv. Križu.

Upravni svet.

Zahvala.

V težkih urah bolezni in smrti mojega ljubljene soproga mi ni bilo mogoče izreči posameznikom zahvale. Tovariši, ki ste s tolažilno besedo prihitali k njegovi postelji in mu lajšali udarce neizprosne usode — srčna Vam hvala! Naj Vam bo v zavest, kako hvaležen Vam je bil pokojnik.

Iskrena hvala vsem, ki ste ga spemili na zadnji poti, osobito tovarišem iz Ljubljane gg. nadzorniku And. Skulju, tov. Grčarju, Ambrožiču, tovarišem in tovarišicam iz Radeč, Mokronoga, St. Janža, Mirne, Trebelnega Šmarjete itd., sokolskim in pevskim društvom. Srčna hvala g. nadjitelju Bercetu za ganljiv poslovilni govor, darovalcem vencev in cvetja.

Delo poživljaj njegov spomin!

V Trzinu, dne 3. avgusta 1922.

Julija Klanšek - Prijateljčeva.